

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور

۱۱. بخش صنعت، معدن و پتروشیمی

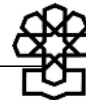
معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی
دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن

کد موضوعی: ۳۱۰
شماره مسلسل: ۱۳۳۸۸
آذرماه ۱۳۹۲

به نام خدا

فهرست مطالب

چکیده	۱
مقدمه	۱
۱. رویکرد کلان لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور در بخش صنعت، معدن و پتروشیمی	۲
۲. ارزیابی و تحلیل تطبیقی ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور با رویکرد بخش صنعت، معدن و پتروشیمی	۳
۳. ارزیابی و تحلیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فصل صنعت و معدن	۵
۴. پیشنهادهای اصلاحی و الحاقی بخش صنعت، معدن و پتروشیمی	۷
۱۸. منابع و مأخذ	۱۸

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور ۱۱. بخش صنعت، معدن و پتروشیمی

چکیده

رویکرد لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور در ارتباط با تمامی بخش‌های اقتصاد و به تبع آن بخش‌های تولیدی صنعتی، معدنی و پتروشیمی عمدتاً انقباضی بوده و علاوه بر این فاقد بسته سیاستی منسجم و جامع، جهت تحریک و تشویق فعالان اقتصادی بخش خصوصی می‌باشد. نتایج بررسی ماده واحده و تبصره‌های لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ نشان می‌دهد، با توجه به مشخص نبودن دورنمای تحریم‌ها و وضعیت موجودی در دسترس صندوق توسعه ملی، نمی‌توان به تأمین منابع مالی بخش‌های تولیدی مولد از منابع صندوق توسعه ملی، چندان خوشبین بود. بدین ترتیب از محل احکام مندرج در بندهای تبصره «۵» که عمدتاً مرتبط با منابع صندوق توسعه ملی و وصولی اقساط تسهیلات حساب ذخیره ارزی می‌باشد، مبلغ قابل توجهی عاید بخش صنعت و معدن نخواهد شد و در تبصره‌های دیگر مرتبط مانند تبصره‌های «۶»، «۷» و «۸» و... نیز، بسته سیاستی محرک یا منابع چشمگیری به منظور تحول در بخش‌های صنعت و معدن، کمتر به چشم می‌خورد. علاوه بر این افت شدید اعتبارات عمرانی فصل صنعت و معدن و کم‌رنگ بودن وظایف حاکمیتی دولت در تقویت زیرساخت‌های صنعتی و معدنی نیز، مزید بر علت شده است. بنابراین پیشنهاد می‌شود ضمن اصلاح تبصره‌های لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ مطابق با پیشنهادها مطرح شده در این گزارش، از دولت خواسته شود تا با ارائه بسته سیاستی منسجم، راهکارهای قانونی تأمین منابع مالی واحدهای تولیدی صنعتی و معدنی و تنظیم و تسهیل رابطه بین بخش تولید و نظام بانکی کشور در سال ۱۳۹۳ را، ارائه کند.

مقدمه

لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور در شرایطی از اقتصاد کشور به مجلس شورای اسلامی تقدیم شد که شاخص‌های کلان بخش صنعت و معدن از جمله نرخ رشد بخش، ۹/۵- درصد و در بدترین شرایط خود از نظر میزان سرمایه‌گذاری بوده و روند آن کاملاً نزولی است. سرمایه‌گذاری در

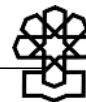
صنعت پتروشیمی نیز در وضعیت نامناسبی قرار دارد و عمده طرح‌های این صنعت با تأخیر در اجرا مواجه هستند. در این گزارش تلاش می‌شود با ارزیابی رویکرد کلان لایحه بودجه، ماده واحد و وضعیت طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فصل صنعت و معدن با تمرکز بر بخش صنعت، معدن و پتروشیمی مورد تحلیل قرار گیرد و در پایان نیز پیشنهادات اصلاحی و الحاقی با ذکر دلایل کارشناسی ارائه می‌شود.

۱. رویکرد کلان لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور در بخش صنعت، معدن و پتروشیمی

لایحه بودجه سال ۱۳۹۳، بیشتر با کارکرد ارائه تصویری از منابع و مصارف کشور ارائه شده است. کاهش اعتبارات عمرانی به خصوص اعتبارات طرح‌های استانی و اولویت‌بندی طرح‌های عمرانی با تأکید بر خاتمه طرح‌های با پیشرفت ۸۰ درصد به بالا، رویکرد اصلی و وجه تمایز آن با قانون بودجه سال ۱۳۹۲ می‌باشد.

رویکرد لایحه بودجه در ارتباط با تمامی بخش‌های اقتصاد و به تبع آن بخش صنعت، معدن و پتروشیمی عمدتاً انقباضی است. علاوه بر این، بسته سیاستی منسجم و جامع در قالب احکام و تبصره‌ها برای تحرک‌بخشی مؤثر، کم‌رنگ بوده و مشخص نیست که دولت برای دستیابی به رشد اقتصادی مورد ادعای مثبت ۳ درصد در سال ۱۳۹۳، با کدام ابزار بودجه‌ای یا بسته سیاستی می‌خواهد بر رشد ۹/۵- درصدی بخش صنعت و معدن فائق آید. بخش صنعت و معدن با سهم حدود ۲۰ درصد در اقتصاد کشور و صنعت پتروشیمی با سهم حدود ۵۰ درصد در صادرات صنعتی کشور، از جایگاه مهمی در تحقق اهداف رشد اقتصادی برخوردارند و نکته مهم این است که اگر قرار باشد رشد اقتصاد به ۳ درصد برسد، با توجه به نتایج شاخص‌های بخش صنعت و معدن در سال‌های اخیر می‌توان نتیجه گرفت؛ ارزش‌افزوده بخش صنعت و معدن نیز در سال ۱۳۹۳ تقریباً باید به میزان ۳ درصد رشد کند.

این درحالی است که در این لایحه؛ اولاً بسته سیاستی مدون و محرک مناسبی جهت تشویق فعالان بخش خصوصی صنعتی و معدنی و ایجاد زیرساخت توسط حاکمیت، کمتر به چشم می‌خورد، ثانیاً نزدیک به ۳۰ درصد اعتبارات بخش طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی ملی فصل صنعت و معدن کاهش یافته است که با احتساب افت اعتبارات عمرانی استانی، این کاهش بیشتر خواهد شد ثالثاً لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۲ در زمینه میزان و تنوع تأمین

منابع مالی، تسهیل در سرمایه‌گذاری و التزام نظام بانکی به ایفای تعهدات در مقابل واحدهای تولیدی صنعتی و معدنی، سکوت کرده است.

۲. ارزیابی و تحلیل تطبیقی ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور با رویکرد بخش صنعت، معدن و پتروشیمی

● **بند «ب» تبصره «۵»** - در این بند، سپرده‌گذاری ارزی در بانک‌های داخلی از محل صندوق توسعه ملی، معادل ۲۰ درصد منابع صندوق در نظر گرفته شده است. بند «هـ تبصره «۵» درحالی که در بند «۸» ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۲، موضوع سپرده‌گذاری ارزی در بانک‌های داخلی، به صورت هدفمند و معادل ۳/۵ میلیارد دلار، فقط به بانک‌های تخصصی و توسعه‌ای صنعت و معدن، کشاورزی و توسعه صادرات ایران با هدف تأمین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی و شرکت‌های دانش‌بنیان اختصاص یافته بود. حال با توجه به در دسترس نبودن عمده منابع ارزی صندوق به دلیل شرایط تحریم و در صورت تداوم این روند، به نظر می‌رسد عملاً از محل این ۲۰ درصد مذکور، مبلغ قابل توجهی عاید بخش صنعت و معدن نخواهد شد به خصوص اینکه سپرده‌گذاری ارزی ۲۰ درصد برخلاف سال قبل به جای تمرکز روی بانک‌های تخصصی و توسعه‌ای مانند بانک صنعت و معدن، برای تمام بانک‌های عامل در نظر گرفته شده است.

● **بند «ه» تبصره «۵»** - در بخش تسهیلات ریالی نیز همانند سال‌های قبل ۱۰ درصد از منابع صندوق برای بخش غیردولتی صنعت و معدن و خدمات اختصاص یافته است. این درحالی است که در قانون بودجه سال ۱۳۹۲ معادل ۱۰ درصد منابع ریالی صندوق فقط به بخش صنعت و معدن تخصیص یافته بود که با توجه به عملکرد مطلوب این بند در سال‌های قبل، به نظر می‌رسد اضافه شدن بخش خدمات در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ از اثربخشی این اعتبارات ریالی برای واحدهای تولیدی صنعتی و معدنی خواهد کاست.

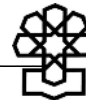
● **بند «ز» تبصره «۵»** - سرمایه‌گذاری سازمان‌های توسعه‌ای ایدرو و ایمیدرو در مناطق محروم و فناوری‌های نوین در بند «ز» تبصره «۵» لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ به صورت مشترک با بخش خصوصی تا سقف ۴۹ درصد مورد تأکید قرار گرفته است و این سازمان‌ها برای برداشت از صندوق توسعه ملی نیز مجاز شناخته شده‌اند. این درحالی است که در قانون بودجه سال ۱۳۹۲ این حکم علاوه بر سازمان‌های مذکور شامل شرکت شهرک‌های صنعتی و صنایع کوچک نیز بوده و موضوع تأمین مالی از طریق صندوق توسعه ملی نیز مطرح نبوده است. با توجه به اینکه موضوع

برداشت از صندوق توسعه ملی توسط بخش دولتی، با جزء «۱» بند «ط» ماده (۸۴) قانون برنامه پنجم توسعه تعارض دارد لازم است این بند به گونه‌ای اصلاح شود که استفاده از منابع صندوق صرفاً توسط بخش خصوصی صورت گیرد. لازم به ذکر است که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ این حکم آمده بود که در تصویب نهایی، موضوع تأمین مالی از طریق صندوق توسعه ملی حذف گردید.

● **بند «ط» تبصره «۵» و بند «الف» تبصره «۷»** - این دو بند به افزایش سرمایه بانک‌های دولتی به خصوص بانک صنعت و معدن اشاره دارد، در بند «ط» تبصره «۵» به منابع وصولی از اقساط تسهیلات حساب ذخیره ارزی و در بند «الف» تبصره «۷» از محل وصولی مانده وجوه اداره شده و یارانه سود تسهیلات اشاره شده است. در قانون بودجه سال ۱۳۹۲ موضوع افزایش سرمایه بانک صنعت و معدن در بند «۱۸» ماده واحده، در قالب افزایش سرمایه بانک‌های تخصصی از قبیل بانک صنعت و معدن از محل اقساط وجوه اداره شده و فروش اموال و املاک مازاد تا سقف ۵۰۰ میلیارد تومان مطرح شده بود. این در حالی است که علاوه بر روش‌های مذکور، براساس ماده (۹۳) قانون برنامه پنجم توسعه، افزایش سرمایه بانک‌های دولتی از جمله بانک صنعت و معدن از محل سود خالص بانک در قالب بودجه‌های سنواتی نیز باید مد نظر قرار بگیرد که در این لایحه لحاظ نشده است.

● **بند «الف» تبصره «۶»** - در خصوص تأمین مالی طرح‌ها و پروژه‌های بخش صنعت و معدن و دیگر بخش‌های اقتصاد کشور از طریق انتشار اوراق مشارکت ریالی و یا صکوک در بند «الف» تبصره «۶» لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ به مبلغ ۱۵۰ هزار میلیارد ریال در نظر گرفته شده است که این حکم در بند «۱-۳۸» ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۲ عیناً وجود داشته است. بنابراین این حکم به مثابه حکم قانون بودجه سال ۱۳۹۲ و در امتداد آن محسوب می‌شود.

● **تبصره «۸»** - در حکم تبصره «۸» لایحه بودجه سال ۱۳۹۳، موضوع اجرا و تأمین مالی طرح‌های جدید عمرانی دستگاه‌های اجرایی یا طرح‌های بزرگ مصوب مجمع شرکت‌های دولتی از طریق منابع داخلی آنها و استفاده از سرمایه‌های بخش غیردولتی در قالب تعریف شرکت پروژه با رعایت قانون نحوه اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم قانون اساسی مطرح شده است. رویکرد این حکم کارآیی مدیران دستگاه‌های اجرایی، کارآمدی و اثربخشی طرح‌های سرمایه‌ای و پیرنگ‌تر شدن مشارکت بخش غیردولتی و خصوصی با بخش دولتی است. لازم به ذکر است که این حکم در بند «۱۲۶» قانون بودجه سال ۱۳۹۲ و در لایحه بودجه سنواتی سال‌های قبل دارای سابقه می‌باشد و به نظر می‌رسد دولت باید در خصوص عملکرد این حکم به مجلس شورای اسلامی گزارش دهد تا بتوان در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ نسبت به آن تصمیم‌گیری کرد.

• تبصره «۱۰» - در این خصوص باید موارد زیر مد نظر قرار گیرد:

۱. «حق انتفاع دارنده پروانه بهره‌برداری» یک عبارت جدیدی است که در قانون معادن آورده نشده است و یک نوع قانونگذاری جدید است که اصولاً نباید در قوانین بودجه سنواتی به آن پرداخته شود.

۲. حکم این ماده فقط برای معادن چادرملو و گل گهر است که در بند «۵۸» قانون بودجه ۱۳۹۲ نیز مبلغ ۸,۰۰۰ میلیارد ریال منابع برای آن در نظر گرفته شده بود ولی تا این تاریخ، عملکردی حداکثری ۲,۰۰۰ میلیارد ریال داشته که در نتیجه توافقات سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) با هیئت عامل شرکت‌های مذکور بوده است و ارتباطی به قانون بودجه ۱۳۹۲ نداشته است. این درحالی است که در سال ۱۳۹۱ بدون حکم بودجه‌ای، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، مبلغ ۱,۵۰۰ میلیارد ریال از شرکت‌های مذکور وصولی داشته و همه مبلغ را نیز هزینه خود کرده بود.

۳. اگر حکم بند «۴» همین بخش در ارتباط تعریف حق انتفاع دارنده پروانه بهره‌برداری را ملاک عمل قرار دهیم، باید کل مبلغ مندرج در ردیف مربوط به سازمان توسعه و نوسازی داده شود. درحالی که در بند «الف» مبلغ مذکور به بخش‌های مختلف تقسیم‌بندی شده است.

در ارتباط با صنعت پتروشیمی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳، اعتبارات عمرانی پیش‌بینی شده برای دو طرح کمک به احداث خط لوله انتقال گاز اتیلن غرب و خط لوله اتیلن مرکز، نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۲ حدود ۴۷ درصد کاهش داشته است. از سوی دیگر با توجه به کاهش درآمدهای شرکت ملی صنایع پتروشیمی به دلیل واگذاری بخش قابل توجهی از واحدهای سودده زیرمجموعه و اختصاص نیافتن اعتبارات بندهای مرتبط در ماده (۲۹) قانون سیاست‌های کلی اصل چهارم قانون اساسی به شرکت ملی صنایع پتروشیمی به عنوان سازمان توسعه‌ای در سال ۱۳۹۱ و سال جاری و احتمال تکرار این موضوع در صورت مناسب نبودن وضع مالی دولت در سال ۱۳۹۳، عملاً اعتباری برای اجرای پروژه‌های زیربنایی شرکت ملی صنایع پتروشیمی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ تأمین نخواهد شد.

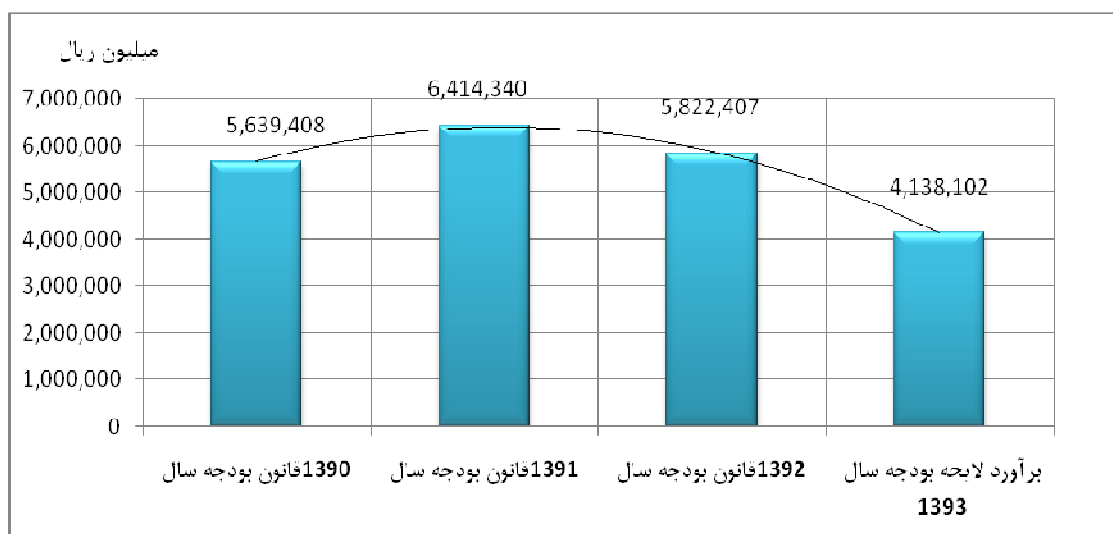
۳. ارزیابی و تحلیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فصل صنعت و معدن

در ارتباط با طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی فصل صنعت و معدن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ باید گفت که این طرح‌ها در قالب ۶ برنامه به مبلغ ۴,۱۳۸,۱۰۲ میلیون ریال پیشنهاد شده

است که نسبت به رقم مصوب قانون بودجه سال ۱۳۹۲ (معادل ۵,۸۲۲,۴۰۷ میلیون ریال)، حدود ۲۹ درصد کاهش نشان می‌دهد که بر پایه گزارش معاونت بودجه معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور، با احتساب طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استانی، مجموع اعتبارات عمرانی بخش صنعت و معدن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ به بیش از این مقدار، کاهش پیدا می‌کند.

نمودار ۱. مقایسه اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی فصل

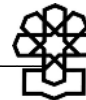
صنعت و معدن در دوره ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۳

مأخذ: محاسبات تحقیق.

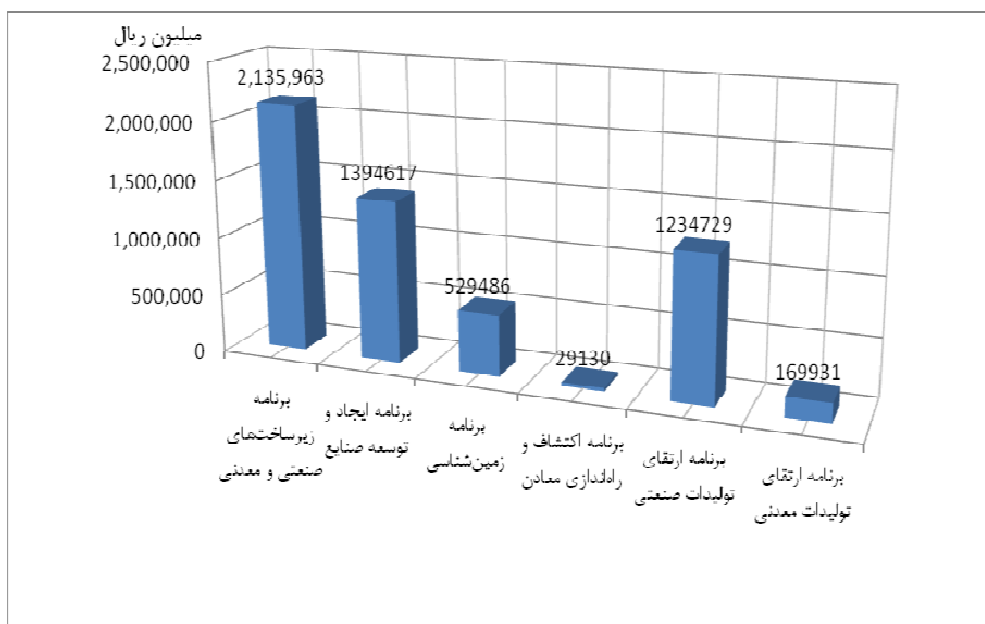
همان‌گونه که نمودار ۲ نشان می‌دهد از کل اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی و استانی فصل صنعت و معدن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ (معادل ۵,۵۳۱,۹۴۳ میلیون ریال)، بیشترین حجم این اعتبارات به ترتیب به برنامه زیرساخت‌های صنعتی و معدنی (۳۹٪)، برنامه ایجاد و توسعه صنایع (۲۵٪) و برنامه ارتقای تولیدات صنعتی (۲۲٪) و کمترین میزان به برنامه اکتشاف و راه‌اندازی معادن، برنامه ارتقای تولیدات معدنی و برنامه زمین‌شناسی تخصیص داده شده است. صرفنظر از افت شدید سرجمع این منابع به نظر می‌رسد با توجه به تأکید بیشتر بر برنامه‌های زیرساخت‌های صنعتی و معدنی، نحوه تخصیص این منابع جهت‌گیری مناسبی در راستای وظایف حاکمیتی در بخش صنعت داشته اما این منابع جهت تحرک بخشی لازم کافی نیست. همچنین در بخش معدن جهت‌گیری مناسبی در بُعد حاکمیتی دولت وجود ندارد.

۱. پیوست شماره ۱ لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور، ردیف مربوط به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فصل صنعت و معدن،

لازم به ذکر است، به دلیل در دسترس نبودن قانون بودجه سال ۱۳۹۲، تحلیل تطبیقی قابل انجام نبوده است.

نمودار ۲. وضعیت عمده طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (ملی و استانی) فصل صنعت و معدن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور

مأخذ: همان.

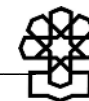
۴. پیشنهادهای اصلاحی و الحاقی بخش صنعت، معدن و پتروشیمی

همان‌گونه که در متن گزارش توضیح داده شد، لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور در ارتباط با کل اقتصاد و به تبع آن بخش صنعت و معدن، فاقد بسته سیاستی منسجم و جامع است تا بتواند با تحریک بخشی مؤثر به رشد مثبت بخش صنعت و معدن و تحقق هدف دولت با پیش‌بینی رشد ۳ درصدی اقتصاد، کمک کند. بنابراین ضرورت دارد دولت این بسته سیاستی منسجم را جهت تکمیل لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ و یا در قالب لایحه‌ای جداگانه، تقدیم مجلس شورای اسلامی کند. با توجه به چالش‌های اصلی بخش صنعت و معدن در شرایط فعلی و حاکم بودن رکود تورمی، به نظر می‌رسد موضوع تأمین منابع مالی بخش و به‌ویژه تأمین سرمایه در گردش واحدهای صنعتی و معدنی باید در اولویت اول بسته سیاستی دولت باشد.

با عنایت به بانک‌محور بودن تولید در کشور و وابستگی شدید سرمایه‌گذاری صنعتی و معدنی به نظام بانکی، تنظیم، تسهیل و بازتعریف رابطه بین بخش تولید و نظام بانکی کشور باید در دستور

کار دولت قرار گیرد. بنابراین پیشنهاد می‌شود مجلس شورای اسلامی، دولت و دستگاه‌های اجرایی ذیربط را مکلف کند که درخصوص عملکرد احکام مندرج در بندهای «۱۴»، «۲۰» و «۴۸» قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور، گزارش دهند و درخصوص اجرایی شدن مفاد این بندها به ترتیب آزادسازی وثیقه‌های مازاد واحدهای تولیدی، بررسی و تعیین و تکلیف همزمان تسهیلات ارزی و ریالی طرح‌های صنعتی و معدنی (و مکلف شدن نظام بانکی به پرداخت تسهیلات مصوب براساس زمان‌بندی اجرای طرح و پیشرفت کار) و معافیت مالیاتی افزایش سرمایه‌های نگاه‌های اقتصادی ناشی از تجدید ارزیابی دارایی‌ها، راهکارهای قانونی لازم را ارائه کند.

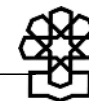
موضوع موظف شدن بانک مرکزی در قبال پرداخت سهمیه بخشی تسهیلات اعطایی نظام بانکی به بخش صنعت و معدن، مطابق مصوبات شورای پول و اعتبار از جمله موضوعاتی است که باید در سیاست‌های دولت گنجانده و راهکارهای قانونی و عملیاتی آن، به مجلس شورای اسلامی ارائه شود. گفتنی است که میزان سهمیه مصوب شورای پول و اعتبار در زمینه تسهیلات اعطایی نظام بانکی به بخش صنعت و معدن در سال‌های اخیر، حدود ۳۵ تا ۳۷ درصد بود لکن متوسط عملکرد تسهیلات پرداخت شده به واحدهای صنعتی و معدنی در همین دوره، حدود ۲۲ درصد بوده است. این درحالی است که در این دوره حدود ۶۰ تا ۷۰ درصد منابع بانکی توسط بخش‌های مسکن، خدمات و بازرگانی جذب شده است.

جدول ۱. پیشنهادهای اصلاحی در ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور (بخش صنعت، معدن و پتروشیمی)

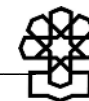
ردیف	متن تبصره ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور	متن بند ماده واحده در قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور	مغایرت با قانون برنامه پنجم توسعه	اصلاح قوانین دائمی یا قانونگذاری جدید	پیشنهادهای اصلاحی ماده واحده لایحه بودجه ۱۳۹۳	دلایل کارشناسی پیشنهاد دفتر مطالعات انرژی، صنعت و معدن
۱	<p>تبصره «۵»</p> <p>ب) به صندوق توسعه ملی اجازه داده می‌شود تا بیست درصد (۲۰٪) از منابع خود را نزد بانک‌های داخلی (خصوصی و دولتی) سپرده‌گذاری ارزی نماید. سود حاصل از سرمایه‌گذاری به حساب صندوق واریز و مجدداً جهت اهداف صندوق به‌کار گرفته خواهد شد.</p>	<p>بند «۸»</p> <p>در راستای حمایت از تولید و سرمایه و کار ایرانی به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود، معادل مبلغ سه میلیارد و پانصد میلیون (۳,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار نزد بانک‌های کشاورزی، صنعت و معدن و توسعه صادرات ایران، سپرده‌گذاری نماید تا مبلغ مذکور با رعایت قوانین و مقررات ازسوی بانک‌های عامل و با معرفی وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و علوم، تحقیقات و فناوری در قالب تأمین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی بخش غیردولتی و شرکت‌های دانش‌بنیان اعطا شود.</p>	دارد	اصلاح بند «ب» ماده (۸۴) قانون برنامه پنجم توسعه	<p>تبصره «۵»</p> <p>ب) به صندوق توسعه ملی اجازه داده می‌شود تا بیست درصد (۲۰٪) از منابع خود را نزد بانک‌های عامل با اولویت بانک‌های صنعت و معدن، کشاورزی و توسعه صادرات ایران سپرده‌گذاری ارزی نماید. سود حاصل از سرمایه‌گذاری به حساب صندوق واریز و مجدداً جهت اهداف صندوق به‌کار گرفته خواهد شد.</p>	<p>موضوع سپرده‌گذاری در بانک‌های تخصصی و توسعه‌ای به‌منظور اعطای تسهیلات به بخش تولید هدفمندتر بوده و با توجه به سرمایه اندک این بانک‌ها در مقایسه با بانک‌های تجاری، اولویت دادن به این بانک‌ها ازجمله بانک صنعت و معدن جهت تحرک بخشیدن به بخش صنعت و معدن به‌خصوص صنایع کوچک و متوسط بسیار ضرورت دارد.</p>

ردیف	متن تبصره ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور	متن بند ماده واحده در قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور	مغایرت با قانون برنامه پنجم توسعه	اصلاح قوانین دائمی یا قانونگذاری جدید	پیشنهادهای اصلاحی ماده واحده لایحه بودجه ۱۳۹۳	دلایل کارشناسی پیشنهاد دفتر مطالعات انرژی، صنعت و معدن
	<p>هـ) ده درصد (۱۰٪) از منابع صندوق توسعه ملی ناشی از اجرای قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور به صورت ریالی برای بخش غیردولتی صنعت و معدن و خدمات به استثنای بخش ساخت مسکن اختصاص می‌یابد. تبدیل دلار به ریال موضوع این بند در مرکز مبادلات ارزی صورت می‌گیرد.</p>	<p>بند «۵» ده درصد (۱۰٪) از منابع ناشی از اجرای قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور صندوق به صورت ریالی برای بخش غیردولتی صنعت و معدن به استثنای بخش ساخت مسکن اختصاص می‌یابد.</p>	دارد	<p>اصلاح تبصره «۲» بند «ط» ماده (۸۴) قانون برنامه پنجم توسعه ملی ناشی از اجرای قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور به صورت پرداخت و بازپرداخت ریالی برای طرح‌های دارای اهلیت متقاضی و توجیه فنی، اقتصادی، مالی بخش غیردولتی صنعت و معدن به استثنای بخش ساخت مسکن اختصاص می‌یابد. تبدیل دلار به ریال موضوع این بند در مرکز مبادلات ارزی صورت می‌گیرد.</p>	<p>به منظور کاهش اثرات مخرب تبدیل ارز به ریال، باید تلاش شود منابع صندوق به صورت ریالی فقط به بخش‌های مولد اختصاص یابد تا با افزایش تولید از آثار تورمی تبدیل ارز به ریال خنثی شود و از طرف دیگر بخش خدمات جزء شمول مصارف صندوق توسعه ملی در بند «ط» ماده (۸۴) قانون برنامه پنجم توسعه، نمی‌باشد و فقط به صدور خدمات فنی و مهندسی اشاره شد. بنابراین حذف کلمه «خدمات» در این بند ضروری است و برای اینکه ابهام در بازپرداخت ریالی و توجیه اقتصادی وجود نداشته باشد و با شرایط مندرج در قانون برنامه پنجم سازگارتر باشد، بهتر است عبارت اضافه شده اعمال گردد.</p>	

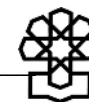
ردیف	متن تبصره ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور	متن بند ماده واحده در قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور	مغایرت با قانون برنامه پنجم توسعه	اصلاح قوانین دائمی یا قانونگذاری جدید	پیشنهادات اصلاحی ماده واحده لایحه بودجه ۱۳۹۳	دلایل کارشناسی پیشنهاد دفتر مطالعات انرژی، صنعت و معدن
	<p>(ز) به منظور سرمایه‌گذاری سازمان‌های توسعه‌ای ایدرو و ایمیدرو در مناطق محروم و فناوری‌های نوین که دارای مجوز سرمایه‌گذاری مشترک با بخش خصوصی تا چهل‌ونه درصد (۴۹٪) می‌باشند، صندوق توسعه ملی مجاز است برای طرح‌های دارای توجیه فنی و اقتصادی و زیست‌محیطی از طریق بانک‌های عامل تسهیلات ارزی مورد نیاز را تأمین و پرداخت نماید. در این مورد رعایت سهم بیست درصد (۲۰٪) بخش عمومی لازم‌الاجرا نیست.</p>	<p>بند «۶» به منظور سرمایه‌گذاری در مناطق محروم کشور، به سازمان‌های گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو)، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و شرکت‌های شهرک‌های صنعتی و صنایع کوچک ایران اجازه داده می‌شود با بخش خصوصی و تعاونی تا سقف چهل‌ونه درصد (۴۹٪) در قالب شخص حقوقی مشارکت نمایند.</p>	دارد	بند «ط» ماده (۸۴) قانون برنامه پنجم	<p>(ز) به منظور سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در مناطق محروم و فناوری‌های نوین با اولویت طرح‌های نیمه‌تمام که دارای مجوز سرمایه‌گذاری مشترک با سازمان توسعه‌ای ایدرو، ایمیدرو، سازمان صنایع کوچک و شرکت شهرک‌های صنعتی و شرکت ملی صنایع پتروشیمی حداقل ۵۱ درصد می‌باشند، صندوق توسعه ملی مجاز است برای طرح‌های دارای توجیه فنی، اقتصادی، مالی و اهلیت متقاضی از طریق بانک‌های عامل تسهیلات ارزی مورد نیاز را تأمین و پرداخت نماید.</p>	<p>با توجه به سیاست‌های کلی اصل چهارم و قانون اجرای آن، سرمایه‌گذاری سازمان‌های توسعه‌ای در مناطق محروم و فناوری‌های نوین جزء مأموریت‌های این سازمان‌ها تعریف شده است. جهت‌گیری این بند بیانگر ابهام در برداشت بخش دولتی از صندوق توسعه ملی می‌باشد که این امر با مصارف بند «ط» ماده (۸۴) قانون برنامه پنجم منافات دارد، به همین منظور باید این بند با اولویت دادن به طرح‌های نیمه‌تمام و اضافه شدن بقیه سازمان‌های توسعه‌ای مستلزم ذکر نام، با رویکرد برداشت بخش خصوصی اصلاح و تغییر یابد. لازم به ذکر است که پیشنهاد مطرح شده به دلیل عدم تعارض با بند «ط»</p>

ردیف	متن تبصره ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور	متن بند ماده واحده در قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور	مغایرت با قانون برنامه پنجم توسعه	اصلاح قوانین دائمی یا قانونگذاری جدید	پیشنهادات اصلاحی ماده واحده لایحه بودجه ۱۳۹۳	دلایل کارشناسی پیشنهاد دفتر مطالعات انرژی، صنعت و معدن
						ماده (۸۴) قانون برنامه پنجم، برای تصویب در صحن مجلس شورای اسلامی به دوسوم آرا نیاز ندارد.
۲	<p>تبصره «۱۰»</p> <p>الف) کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی استخراج‌کننده معادن سنگ آهن که پروانه بهره‌برداری آنها به نام سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و یا شرکت‌های تابعه می‌باشد، موظفند بابت حق انتفاع دارنده پروانه بهره‌برداری به مأخذ حداقل پنج درصد (۵٪) میانگین قیمت آزاد (دوره سه‌ماهه) شمش فولاد کنسانتزه را به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۱۳۰۴۱۹ جدول شماره ۵ این قانون واریز نمایند. معادل چهل درصد (۴۰٪) از مبالغ حاصله در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت (سازمان</p>	<p>بند «۵۵»</p> <p>کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی استخراج‌کننده معادن سنگ آهن که پروانه بهره‌برداری آنها به نام سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و یا شرکت‌های تابعه می‌باشد، موظفند بابت حق انتفاع دارنده پروانه بهره‌برداری (به مأخذ حداقل پنج درصد (۵٪) میانگین قیمت آزاد (دوره سه‌ماهه) شمش فولاد خوزستان از سنگ آهن، دانه‌بندی و یا کنسانتزه اخذ و به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۱۳۰۴۱۹ جدول شماره (۵) این قانون واریز نمایند. معادل</p>		<p>پیشنهاد اول: این بند از لایحه حذف و مبادلات مالی براساس توافقات سازمان ایمیدرو و دو شرکت چادرملو و گل گهر به صورت داخلی مورد تأکید قرار گیرد چراکه در این صورت دریافت‌ها راحت‌تر و برای طرح‌های نیمه‌تمام و زیرساخت‌ها هزینه خواهد شد.</p> <p>پیشنهاد دوم: در صورت عدم حذف بند، صدر بند «الف» به صورت زیر اصلاح شود که بتوان حکم را عملیاتی کرد:</p> <p>بند «الف» تبصره «۱۰» - کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی استخراج‌کننده سنگ آهن که پروانه</p>	<p>در این خصوص باید موارد زیر مد نظر قرار گیرد:</p> <p>۱. «حق انتفاع دارنده پروانه بهره‌برداری» یک عبارت جدیدی است که در قانون معادن آورده نشده است و یک نوع قانونگذاری جدید است که اصولاً نباید در قوانین بودجه سنواتی به آن پرداخته شود.</p> <p>۲. حکم این ماده فقط برای معادن چادرملو و گل گهر است که در بند «۵۸» قانون بودجه ۱۳۹۲ نیز مبلغ ۸,۰۰۰,۰۰۰ میلیون ریال منابع برای آن در نظر گرفته شده بود ولی تا این تاریخ، عملکردی حداکثری</p>	

ردیف	متن تبصره ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور	متن بند ماده واحده در قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور	مغایرت با قانون برنامه پنجم توسعه	اصلاح قوانین دائمی یا قانونگذاری جدید	پیشنهادات اصلاحی ماده واحده لایحه بودجه ۱۳۹۳	دلایل کارشناسی پیشنهاد دفتر مطالعات انرژی، صنعت و معدن
	<p>توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران) قرار می‌گیرد تا پس از مبادله موافقتنامه با معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور صرف تکمیل طرح‌های فولادی نیمه‌تمام، طرح‌های اکتشافی، ایجاد زیرساخت‌های معدنی و حمایت از تولید گردد.</p> <p>۱. درخصوص سایر معادن که پروانه بهره‌برداری آن به‌نام سازمان و یا شرکت‌های تابعه فوق می‌باشد، حق انتفاع پروانه بهره‌برداری توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت تعیین و ابلاغ می‌شود.</p> <p>۲. در صورت عدم پرداخت، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران مکلف است نسبت به ممانعت از استخراج سنگ توسط اشخاص فوق اقدام نماید.</p> <p>۳. حداقل بیست درصد (۲۰٪) از درآمد</p>	<p>چهل درصد (۴۰٪) از مبالغ حاصله در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران) قرار می‌گیرد تا پس از مبادله موافقتنامه با معاونت صرف تکمیل طرح‌های فولادی نیمه‌تمام، طرح‌های اکتشافی، ایجاد زیرساخت‌های معدنی و حمایت از تولید گردد.</p> <p>تبصره «۱» - درخصوص سایر معادن که پروانه بهره‌برداری آن به نام سازمان و یا شرکت‌های تابعه فوق می‌باشد، حق انتفاع پروانه بهره‌برداری توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت تعیین و ابلاغ می‌شود.</p> <p>تبصره «۲» - در صورت عدم پرداخت،</p>		<p>بهره‌برداری آنها به نام سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران یا شرکت‌های تابعه می‌باشد، مکلفند حق انتفاع دارنده پروانه بهره‌برداری را به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۱۳۰۴۱۱ جدول شماره ۵ این قانون واریز نمایند. حق انتفاع پروانه بهره‌برداری به کلیه محصولات معدنی به فروش رفته اعم از سنگ آهن خام، دانه‌بندی شده، کنسانتره و گندله تعلق گرفته و به مأخذ ۱۵ درصد قیمت فروش محصولات یاد شده بر مبنای دفاتر رسمی اشخاص مورد نظر این بند محاسبه و پرداخت می‌گردد.</p> <p>معادل شصت درصد (۶۰٪) از درآمد موضوع این بند به صورت تخصیص یافته در اختیار وزارت</p>	<p>۲,۰۰۰,۰۰۰ میلیون ریال داشته که در نتیجه توافقات سازمان توسعه و نوسازی معادن با هیئت عامل شرکت‌های مذکور بوده است و ارتباطی به قانون بودجه ۱۳۹۲ نداشته است. این در حالی است که در سال ۱۳۹۱ بدون حکم بودجه‌ای سازمان مبلغ ۱,۵۰۰,۰۰۰ میلیون ریال از شرکت‌های مذکور وصولی داشته و همه مبلغ را نیز خودش هزینه کرده بود.</p> <p>۳. اگر حکم بند «۴» همین بخش در ارتباط تعریف حق انتفاع دارنده پروانه بهره‌برداری را ملاک عمل قرار دهیم، باید کل مبلغ مندرج در ردیف مربوط به سازمان توسعه و نوسازی داده شود. در حالی که در بند «الف» مبلغ مذکور به بخش‌های</p>	

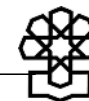
ردیف	متن تبصره ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور	متن بند ماده واحده در قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور	مغایرت با قانون برنامه پنجم توسعه	اصلاح قوانین دائمی یا قانونگذاری جدید	پیشنهادهای اصلاحی ماده واحده لایحه بودجه ۱۳۹۳	دلایل کارشناسی پیشنهاد دفتر مطالعات انرژی، صنعت و معدن
	<p>هریک از معادن موضوع این بند پس از واریز به خزانه معین هر استان که معدن در آن واقع است به ترتیب صرف طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و هزینه‌ای به نسبت هشتاد درصد (۸۰٪) و بیست درصد (۲۰٪) مورد نیاز به ترتیب بخش، شهرستان و استان محل استقرار معدن با پیشنهاد فرماندار و تأیید کمیته برنامه‌ریزی شهرستان یا پیشنهاد استاندار و تأیید شورای برنامه‌ریزی استان خواهد شد.</p> <p>۴. حقوق دولتی حقی است که به استناد ماده (۱۲) قانون اصلاح قانون معادن مصوب ۱۳۹۰ پرداخت می‌گردد. حق انتفاع حقی است که به دارنده پروانه بهره‌برداری از معدن تعلق می‌گیرد تا مطابق این بند توزیع گردد. حق انتفاع پروانه بهره‌برداری مربوط به گذشته</p>	<p>سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران مکلف است نسبت به ممانعت از استخراج سنگ توسط اشخاص فوق اقدام نماید.</p> <p>تبصره «۳» — حداقل بیست درصد (۲۰٪) از درآمد هر یک از معادن موضوع این بند پس از واریز به خزانه معین هر استان که معدن در آن واقع است به ترتیب صرف طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و هزینه‌ای به نسبت هشتاد درصد (۸۰٪) و بیست درصد (۲۰٪) مورد نیاز به ترتیب بخش، شهرستان و استان محل استقرار معدن با پیشنهاد فرماندار و تأیید کمیته برنامه‌ریزی شهرستان یا پیشنهاد استاندار و تأیید شورای برنامه‌ریزی استان خواهد شد.</p>		<p>صنعت، معدن و تجارت (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران) قرار می‌گیرد تا صرف تکمیل طرح‌های نیمه تمام فولادی، طرح‌های اکتشافی و ایجاد زیرساخت‌های معدنی گردد.</p>	<p>مختلف تقسیم‌بندی شده است.</p>	

ردیف	متن تبصره ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور	متن بند ماده واحده در قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور	مغایرت با قانون برنامه پنجم توسعه	اصلاح قوانین دائمی یا قانونگذاری جدید	پیشنهادات اصلاحی ماده واحده لایحه بودجه ۱۳۹۳	دلایل کارشناسی پیشنهاد دفتر مطالعات انرژی، صنعت و معدن
	صرفاً شامل معادنی است که پروانه بهره‌برداری آن متعلق به سازمان توسعه و نوسازی معادن ایران بوده است.	تبصره «۴» - حقوق دولتی حقی است که به استناد ماده (۱۲) قانون اصلاح قانون معادن مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ پرداخت می‌گردد. حق انتفاع حقی است که به دارنده پروانه بهره‌برداری از معدن تعلق می‌گیرد تا مطابق این بند توزیع گردد. حق انتفاع پروانه بهره‌برداری مربوط به گذشته صرفاً شامل معادنی است که پروانه بهره‌برداری آن متعلق به سازمان توسعه و نوسازی معادن ایران بوده است.				

جدول ۲. پیشنهادهای جدید الحاقی به ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور (صنعت پتروشیمی)

ردیف	پیشنهاد جدید (الحاقی)	متن بند ماده واحده در قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور	مغایرت با قانون برنامه پنجم توسعه	اصلاح قوانین دائمی یا قانونگذاری جدید	دلایل کارشناسی پیشنهاد دفتر مطالعات انرژی، صنعت و معدن
۱	<p>در اجرای تبصره بند «ب» ماده (۱) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها مصوب ۱۳۸۸/۱۰/۱۵، دولت مکلف است قیمت خوراک گاز طبیعی (متان) واحدهای پتروشیمی در سال ۱۳۹۳ را معادل ۱۳ سنت به ازای هر مترمکعب و قیمت سایر خوراک‌های گازی (اتان، گاز غنی و...) را متناسب با قیمت گاز طبیعی تعیین نماید.</p> <p>تبصره «۱» - قیمت خوراک گازی مورد نیاز برای تولید کود شیمیایی مصرف داخلی، که به جهاد کشاورزی تحویل داده می‌شود، توسط وزارت نفت تعیین می‌گردد.</p> <p>تبصره «۲» - قیمت سوخت واحدهای پتروشیمی از شمول این قیمتگذاری مستثناست و هماهنگ با سایر صنایع و واحدهای تولیدی می‌باشد.</p>	<p>متن بند ماده واحده در قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور</p>	<p>مغایرت با قانون برنامه پنجم توسعه</p> <p>با قانون برنامه پنجم توسعه مغایرت ندارد و در جهت اجرای تبصره بند «ب» ماده (۱) اصلاح قانون هدفمند کردن یارانه‌ها می‌باشد</p>	<p>اولویت اول: این پیشنهاد در لایحه دولت درخصوص اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها آورده شود.</p> <p>اولویت دوم: این حکم در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور در قالب پیشنهاد الحاقی مطرح شود و به تصویب نهایی برسد.</p>	<p>قیمت انواع خوراک گاز مجتمع‌های پتروشیمی در سال ۱۳۸۹ به وسیله وزارت نفت تعیین شد که به‌رغم فرمول‌های تعیین شده مبنی بر افزایش سالیانه قیمت‌ها، تقریباً همان قیمت‌ها تاکنون اعمال شده است. با توجه به تغییرات نرخ ارز، قیمت فعلی گاز طبیعی تحویلی به مجتمع‌های پتروشیمی حدود ۲/۸ سنت است که نسبت به معادل ارزی قیمت گاز در سال ۱۳۸۹ (حدود ۶/۷ سنت) رقم پایینی است. لذا براساس دستورالعمل وزارت نفت در راستای اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها و با فرض ثابت بودن قیمت سبب صادراتی گاز در سال ۱۳۹۰، نرخ خوراک گاز واحدهای پتروشیمی در سال ۱۳۹۳ با توجه به مطالب بالا و به‌خصوص مطالعه تطبیقی صورت گرفته و نحوه برخورد کشورهای حوزه خلیج فارس با واحدهای پتروشیمی گازی خود و به‌خصوص شکل‌گیری صنایع پایین‌دست پتروشیمی (نتایج</p>

دلایل کارشناسی پیشنهاد دفتر مطالعات انرژی، صنعت و معدن	اصلاح قوانین دائمی یا قانونگذاری جدید	مغایرت با قانون برنامه پنجم توسعه	متن بند ماده واحده در قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور	پیشنهاد جدید (الحاقی)	ردیف
<p>گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس به شماره ۱۳۳۰۷ آبان‌ماه ۱۳۹۲)، نرخ ۱۳ سنت بهینه و مطلوب به نظر می‌رسد.</p> <p>گفتنی است که در صورت اجرای این حکم و تعیین نرخ گاز تحویلی به پتروشیمی‌ها معادل ۱۳ سنت، حدود ۱۲۰۰ میلیارد تومان به درآمدهای دولت اضافه خواهد شد. در حال حاضر به دلیل ارزان بودن گاز تحویلی به واحدهای پتروشیمی و حاشیه سود بالای آنها، میزان عدم‌النفع دولت به مبلغ فوق‌الذکر برآورد می‌شود بدون اینکه این یارانه دولت، به تکمیل زنجیره ارزش و ایجاد صنایع پایین‌دست پتروشیمی کمک کند.</p>					

منابع و مأخذ

۱. قانون برنامه پنجم توسعه (۱۳۹۰-۱۳۹۴).
۲. لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۳۳۸۸

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور ۱۱. بخش صنعت، معدن و پتروشیمی

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه‌های صنعت، معدن و صنایع معدنی)
تهیه و تدوین‌کنندگان: علی اصغر اژدری، فرید دهقانی، فاطمه میرجلیلی، حسن عبدا... زاده
و ابراهیم مقصودی
ناظران علمی: محمدرضا محمدخانی، هوشنگ محمدی
متقاضی: کمیسیون صنایع و معادن
ویراستار تخصصی: —
ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. لایحه بودجه سال ۱۳۹۳
۳. صنعت و معدن
۳. پتروشیمی

تاریخ انتشار: ۱۳۹۲/۹/۳۰